

زمین دور خورشید می‌چرخد و دل نیز باید دور شمس معرفت بگردد

منصوری لاریجانی گفت: آن چیزی که باید دور خورشید معرفت بچرخد هم قلب و هم حال انسان است. حال، مدار معرفت است «وَحَالِي فِي خِدْمَتِكَ سَرْمَدًا». آنهایی که قلبشان دور شمس معرفت الله می‌گردد هر روزشان عید است.

منصوری لاریجانی گفت: آن چیزی که باید دور خورشید معرفت بچرخد هم قلب و هم حال انسان است. حال، مدار معرفت است «وَحَالِي فِي خِدْمَتِكَ سَرْمَدًا». آنهایی که قلبشان دور شمس معرفت الله می‌گردد هر روزشان عید است.

به گزارش خبرنگار مهر، به مناسبت فرا رسیدن عید نوروز و با نزدیک شدن به لحظه تحویل سال، درباره مضامین دعای زیبای تحویل سال با حجت الاسلام غرویان، دکتر اسماعیل منصوری لاریجانی و حجت الاسلام یوسفی مقدم به گفتگو نشسته ایم که در پی می‌آید؛

حجت الاسلام محسن غرویان در گفتگو با خبرنگار مهر در مورد دعای سال تحویل اظهار کرد: «یا مقلب القلوب و الابصار یا مدبر الليل و النهار یا محوّل الحول و الاحوال حولّ حالنا الی احسن الحال» اینها معارفی است که برگرفته از روایات نبوی است و همچنین خداوند در کلمات پیغمبر(ص) و امیرالمومنین(ع) در نهج البلاغه و نهج الفصاحه به عنوان خالق و مبدل و مصور این عالم بیان شده است.

وی با بیان اینکه در قرآن هم «هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى» آمده است ادامه داد: این دعاهاهایی که در تحویل سال می‌کنیم برگرفته از کلمات پیغمبر(ص) و امیرالمومنین(ع) و سایر ائمه(ع) و امام باقر و امام صادق(ع) است که معانی بلندی دارد و خداوند را در لحظه تحویل سال قسم می‌دهیم که حال ما را مانند حال طبیعت سبز و دگرگون کند و نشاط و شادابی به ما دهد.

عضو هیئت علمی جامعه المصطفی العالمیه در مورد معانی نهفته در این دعا بیان کرد: مهمترین فراز این دعا این است که حولّ حالنا الی احسن الحال. طبیعت ۴ فصل دارد بهار، تابستان، پاییز و زمستان و مهمترین حالت طبیعت همان حالت حیات طبیعت است که در بهار حاصل می‌شود. ما هم در این دعا می‌گوییم حولّ حالنا الی احسن الحال یعنی خداوند ما را از حالت تابستانی و پائیزی و زمستانی دربیار و حالمان را بهاری کن و به بهار مبدل کن.

حجت الاسلام غرویان یادآور شد: این حالت، یک حالت نشاط و سرزندگی است و اینها درسهایی است که از این دعا می‌گیریم. اسماعیل منصوری لاریجانی هم درباره تاریخچه دعای سال تحویل گفت: گروهی از ایرانی‌ها خدمت امام صادق(ع) رسیدند و در مورد تحویل سال از ایشان سوال کردند و در مورد تحویل سال بحثهای طولانی درگرفت. می‌دانید که عید معنائیش تحویل سال است. یعنی زمین شبانه روز قدم به قدم نزدیک می‌شود تا ۳۶۵ روز یک دور کامل بچرخد. این دور کامل به دور خورشید را یکسال می‌گوییم. دوباره می‌آید و دور اولش را شروع می‌کند.

وی افزود: از امام صادق(ع) سوال شد و ایشان فرمودند برای زمین جشن می‌گیریم که این توفیق را پیدا کرد که دور شمس عالم هستی گردش کند، خوب است که ما هم دل‌هایمان به دور شمس معرفت بچرخد. این مسئله را که فرمودند یک نفر سوال کرد باید چه کار کنیم؛ که همزمان با تحویل سال دل‌های ما هم دور شمس معرفت بچرخد. امام فرمود: این دعا را بخوانید: «یا مقلب القلوب و الابصار یا مدبر الليل و النهار یا محوّل الحول و الاحوال حولّ حالنا الی احسن الحال»

منصوری لاریجانی ادامه داد: آن چیزی که باید دور خورشید معرفت بچرخد هم قلب و هم حال انسان است. اصلاً حال، مدار معرفت است «وَحَالِي فِي خِدْمَتِكَ سَرْمَدًا» مولا امیرالمومنین(ع) در دعای کمیل همین را می‌فرماید. لذا آنهایی که قلبشان دور شمس معرفت الله می‌گردد که تجلی آن ولایت اهل بیت(ع) است، همیشه عید دارند و هر روزشان عید است. امسال توفیق پیدا کردیم که در دل تحویل سال با شمس ولایت مقارن شویم و قرار بگیریم. شمس ولایت حضرت فاطمه زهرا(س) است که رسول خدا(ص) فرمود: همه اهل بیت(ع) انواری هستند که دور شمس وجود حضرت فاطمه زهرا(س) می‌گردند.

این نویسنده و محقق در ادامه گفت: زهرا(س) نوری است که همه انوار انبیا هم از نور او اخذ می‌شوند و تابش می‌کنند. امسال به دلیل این مسئله برای ما سال میمون و مبارکی است. خصوصاً عزیزی که در لحظه تحویل سال بیدار می‌مانند زیرا سال تحویل در دل شب واقع شده است. یعنی خیلی زیباست اگر این دو را با هم مقارن کنند و ان شاء الله هر حاجتی که دارند از خدا بگیرند.

منصوری لاریجانی درباره معانی بلند این دعا هم گفت: یا مقلب القلوب و الابصار و... یعنی هر چیزی تغییر دهنده‌ای دارد یعنی عاملی وجود دارد که آن چیز را حرکت می‌دهد و دگرگون می‌سازد و اثراتی در او ایجاد می‌کند. آن کسی که قلب را می‌گرداند، خداست. لذا می‌گوییم یا مقلب القلوب و الابصار یعنی خدایی که تحول و نوزایی در دل‌ها ایجاد می‌کند این ارتباط از آیه «وَعَلَّمُوا أَنْ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ» دارد. از این آیه هم اقتباس می‌شود که خداوند محور بین قلب انسان و خود انسان است.

وی افزود: یا مدبر الیل و النهار هم یعنی چه کسی مدبر امر، می‌کند شب و روز را ایجاد می‌کند شب را از دل و روز را از دل شب ایجاد می‌کند گردش ایام می‌کند باز هم خدای متعال است. همه چیز خداست. یا محول الحول و الاحوال یعنی آنکه

حالاها را هم متحول و بهاری می کند افسردگی ها و پریشان حالی ها را از انسان دور می کند؛ آن هم باز خداست. خدایی که به این سه صفت آراسته ای پس حول حالنا الی احسن الحال، پس حال ما را هم دگرگون کن. قطعاً اگر از روی صدق و اخلاص این تحول را از خدا بخواهیم خداوند آن تحول را در ما ایجاد می کند و ما هم همزمان با بهار طبیعت دلپایمان بهاری می شود. خوشتر ز عیش و صحبت و باغ و بهار چیست؟/ساقی کجاست؟ گو سبب انتظار چیست. چقدر زیبا حافظ گفت. خدا ما اسباب را برای دگرگون شدن فراهم کردیم تو ساقی هستی که باید شراب تحول و معرفت را در کأس دلهای ما بریزی؛ پس سبب انتظار چیست؟

حجت الاسلام محمد صادق یوسفی مقدم رئیس مرکز فرهنگ و معارف قرآن کریم در گفتگو با خبرنگار مهر در مورد دعای تحویل سال گفت: به منابعی که رجوع کردم در برخی روایات این دعا ناقص آمده و یا محول الحول و الاحوال آمده و در برخی هم یا مدبر الیل و النهار هم آمده است. اما آنچه که در بیشتر روایات نقل شده این جمله یا محول الحول و الاحوال حول حالنا الی احسن الحال است.

وی ادامه داد: در روایتی دیگر آمده یا مقلب القلوب و الابصار یا مدبر الیل و النهار یا محول الحول و الاحوال حول حالنا الی احسن الحال. یعنی در برخی روایات فقط یا محول الحول و الاحوال آمده و در برخی روایات این جمله هم اضافه شده است یا مقلب القلوب و الابصار یا مدبر الیل و النهار یا محول الحول و الاحوال حول حالنا الی احسن الحال.

استاد حوزه و دانشگاه با اشاره به اینکه این روایتی که نقل شده از منابع شیعه است گفت: در این منابعی که رجوع کردم نام گوینده حدیث ذکر نشده است ولی منتسب به ائمه اطهار(ع) است.

حجت الاسلام یوسفی مقدم در مورد معانی و مضامین نهفته در این دعا هم تصریح کرد: در بحث تحویل سال به طور قطع یک تغییرات اساسی در نظام طبیعت به وجود می آید. در زمستان از سرما، زمین قند رویش نداشت در طبیعت رویش گیاهان شروع می شود و درختان شکوفه می دهند و میوه دادن درختان از بهار آرام آرام آغاز می شود. طبیعت بعد از آنکه ایام پاییز و زمستان را بر خودش گذرانده؛ نو می شود.

وی بیان کرد: فصل ریزش برگها و فصلی که در آن طبیعت در حالت خمودی بسر می برد و به اصطلاح بالندگی از خودش نشان نمی داد تمام می شود و در فصل بهار انسان متوجه این بالندگی می شود. متوجه رویش گیاهان و تلالو برگها و سبزه ها در سراسر طبیعت می شود. انسان در این حالتی که خدای متعال این تغییرات و تحولات را بر آفرینش حاکم می کند از خدای خودش هم می خواهد که خدایا آنچنانکه تو این تغییر و تحول را در نظام طبیعت به وجود آوردی این گیاهان را رویاندی و بر پهنه طبیعت سبزه زار را به وجود آوردی خدایا مرا هم متحول کن آنچنانکه تو این طبیعت را متحول کردی و خدا را مورد مخاطب قرار می دهد.

رئیس مرکز فرهنگ و معارف قرآن کریم افزود: در این دعا بیان می شود که ای خدایی که همه چیز را تدبیر می کنی و با تدبیر تو گردش ایام صورت می گیرد شب را روز می کنی و روز را شب می کنی؛ خدایا به من هم لطف کن و مرا آنچنان تدبیر کن که به سمت ارتقا و کمال حرکت کنم. در حقیقت خدای متعال را که ربوبیت این عالم را بر عهده دارد (زیرا این تغییرات از صفت ربوبیت خدا سرچشمه می گیرد) از خدای متعال می خواهیم که ما را با ربوبیت خودش به سمت کمال و سعادت و خوشبختی سوق دهد. این دعا بسیار پر ارزش است.

وی افزود: در برخی روایات نقل شده که این دعا را در لحظه تحویل سال فراوان بخوانید و خدای خودتان را با این دعا مخاطب قرار دهید و از او بخواهید که این تغییرات را در خودتان و زندگیتان و برای همسر و فرزندان. زیرا که در محضر خدایی جمال و کریم قرار دارید و اگر یقیناً با اخلاص و صدق نیت ورود پیدا کنید به مطالبه از خدای متعال خداوند هم شما را بدون جواب نخواهد گذاشت.